

علت وقوع سیل امامزاده داوود چه بود؟

در پی وقوع سیل در روز پنجشنبه (۶ مردادماه) در امامزاده داوود که منجر به کشته شدن بیش از ۴۰ نفر شد، مدیر کل منابع طبیعی استان تهران عامل اصلی این حادثه را عدم لایروبی کانال، انسداد مسیر عبور آب به علت سقوط یک خودرو داخل کانال علاوه بر آن ساخت و ساز غیرمجاز در حریم رودخانه ذکر کرد.

به گزارش سایت خبری پرسون، رضا بیانی درباره علت وقوع خسارات ناشی از سیل در تهران گفت: جنوب البرز به مساحت ۱۲۰ هزار هکتار است و در این مساحت، ۴۰۰۰ بند آبخیزداری در بالادست وجود دارد. با توجه به میزان بارندگی رخ داده که به طور میانگین ۲۰ میلیمتر بوده است، حجم بسیار بالایی از میزان آب حاصل از بارندگی وارد حوزه‌ها شد و این ۴۰۰۰ بند آبخیزداری توانست جریان آب در بیشتر مناطق همچون دارآباد، کن و سنگان و ... را کنترل کند تا در تهران اتفاقات خطرناکی رخ ندهد؛ در صورتی که اگر این حجم از آب باران با سرعت جاری می‌شد اتفاقات و حوادث بسیاری می‌توانست به همراه داشته باشد.

وی افزود: حدود ۳۰ بند آبخیزداری در امامزاده داوود به مساحت ۴۵۰ هکتار وجود دارد که فاقد پوشش گیاهی است و با توجه به خاک آن منطقه که بیشتر به صورت سنگی و بیرون‌زدگی است، این بندهای آبخیزداری به درستی عمل کردند و توانستند به میزان قابل توجهی سیلاب را کنترل کنند.

به گفته مدیر کل منابع طبیعی استان تهران، آبخیزداری تمرکز دبی آب را بالا می‌برد. با انجام عملیات آبخیزداری به طور مثال یک قطره آب شیب ۷۰ درصدی را به جای یک دقیقه در ۱۰ دقیقه طی می‌کند بنابراین کنترل آن به خوبی انجام می‌شود. نکته قابل توجه در محدوده امامزاده داوود، آبراهه‌ای است که روی آن کانال زده بودند. عبور حجم بالای آب از آن کانال، عدم لایروبی آن و خودرویی که در کانال افتاده بود علاوه بر آن ساخت و ساز غیرمجاز در حریم رودخانه موجب شد که کانال مسدود شود و این حادثه رخ دهد. هرچند که سیل کنترل شد اما مقداری از این آب به پایین‌دست راه یافت و از خروجی حوزه خارج نشد و موجب وقوع سیل شد.

وی ادامه داد: در حوزه‌ای به مساحت ۱۲۰ هزار هکتار که طی ۱۵ تا ۲۰ دقیقه ۲۰ میلیمتر بارندگی ثبت شد، ۲۴ میلیون مترمکعب آب وارد حوزه شمیرانات و توسط بندهای آبخیزداری و پوشش گیاهی در بالادست کنترل و مقداری از آن وارد حوزه پایین‌دست شد.

آسفالت، سدسازی و ساخت و سازها نفوذپذیری آب را از بین می‌برد

بیانی با اشاره به مفاهیم «ضریب روان‌آب» و «ضریب نفوذپذیری آب» توضیح داد: در محدوده‌ای که آسفالت وجود دارد و خالی از پوشش گیاهی است، ضریب روان‌آب ۱۰۰ و به معنای عدم نفوذپذیری آب است. هر چقدر که در محدوده‌ای ساخت و ساز انجام دهیم به آن ضریب ۱۰۰ می‌دهیم و آب در آن محدوده به روان‌آب تبدیل می‌شود و دیگر نفوذپذیری ندارد همچون پشت‌بام خانه که به علت آسفالت بودن آب داخل آن نفوذ نمی‌کند.

مدیر کل منابع طبیعی استان تهران ادامه داد: آسفالت، سدسازی و ساخت و سازها این نفوذپذیری را از بین می‌برد و هنگامی که خروجی حوزه همچون خروجی امامزاده داوود به درستی کار نکند، سیل اتفاق می‌افتد اما محیطی که پوشش گیاهی دارد ضریب روان‌آب و نفوذپذیری آن ۶۰ است، آب باران در این نواحی در خاک نفوذ می‌کند.

بیانی درباره اهمیت آبخیزداری و میزان فعالیت‌های انجام شده در این زمینه گفت: در ایران حدود ۳۲ میلیون هکتار فعالیت آبخیزداری انجام شده است که در هر هکتار ۵۳۰ متر مکعب آب نفوذ می‌کند و هم موجب افزایش ذخیره سفره آب زیرزمینی و هم منجر به جلوگیری از سیل و خسارات ناشی از آن می‌شود.

وی ادامه داد: انجام آبخیزداری را بیشتر می‌توانیم در نواحی رویشی ایرانی تورانی توصیه کنیم. در محدوده ایرانی تورانی بیشترین میزان بارندگی بین ۲۰۰ تا ۲۵۰ میلیمتر و به صورت نامنظم و رگباری است. این مناطق جزو بهترین نواحی برای آبخیزداری محسوب می‌شوند.

به گفته بیانی در ۷۰ درصد از حوزه‌های استان تهران آبخیزداری انجام شده است. از ۱۳۶ حوزه، آبخیزداری ۱۰۹ حوزه به پایان رسیده است. در بارندگی اخیر بندهای آبخیزداری در فیروزکوه، پردیس و دماوند به درستی عمل کردند و بیشترین خسارات به روستاهایی وارد شد که امکان احداث بندهای آبخیزداری در آن‌ها نبود.

وی افزود: بندهای ما بیشتر در مسیر آبراهه‌ها هستند ولی نواحی روستایی زیر کوه قرار دارند و خاک آن‌ها نیز واریزه‌ای است و می‌تواند باران را با خود حمل کند بنابراین امکان فعالیت آبخیزداری در آن‌ها نیست. ما باید در ساخت و سازهایی که انجام می‌دهیم ضرورت‌ها و خط قرمزها را در نظر بگیریم تا شاهد چنین اتفاقاتی در کشور نباشیم.

مدیر کل منابع طبیعی استان تهران در پایان از اقدامات نهادهای مختلف مانند بسیج، سپاه، هلال احمر، استانداری و مدیریت بحران پس از وقوع سیل قدردانی کرد.

منبع: ایسنا